

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้วิธีการศึกษาผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนและวิธีการศึกษาของแต่ละวิธีดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการศึกษาข้อที่ 1 และข้อที่ 2
 - 1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการศึกษาข้อที่ 3
 - 2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - 2.2 ประเด็นในการศึกษา
 - 2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

ใช้วิเคราะห์การศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ เป็นคนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษทั้ง 4 อำเภอ ได้แก่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมืองซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ ได้แก่ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวอำเภออุทุมพรพิสัยซึ่งมีแหล่ง

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ได้แก่ ปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวอำเภอขุนหาญซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ น้ำตกห้วยจันทร์ และชุมชนแหล่งท่องเที่ยวอำเภอกันทรลักษ์ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ สวนเงาะ-ทุเรียน จำนวน 25,255 คน (เว็บไซต์ไทยตำบล, 2554)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นคนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 อำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมืองซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ ได้แก่ สวนสมเด็จพระนริศรมุขินทร์ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวอำเภออุทุมพรพิสัยซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ได้แก่ ปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวอำเภอขุนหาญซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ น้ำตกห้วยจันทร์ และชุมชนแหล่งท่องเที่ยวอำเภอกันทรลักษ์ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ สวนเงาะ-ทุเรียน จำนวน 25,255 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของแต่ละชุมชนแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่งในจังหวัดศรีสะเกษ ใช้วิธีการได้กลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนสมเด็จพระนริศรมุขินทร์ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกห้วยจันทร์ และชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนเกษตรเงาะ-ทุเรียน โดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1960, หน้า 1088 - 1089)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากการสุ่มตัวอย่างเท่าที่ยอมรับได้

ในการสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 ซึ่งสามารถคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{แทน } n &= \frac{25,255}{1+25,255(0.05)^2} \\ &= 400 \end{aligned}$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของประชากรทั้งหมด
จำนวนได้ ดังนี้

$$\text{อัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชากร} = \frac{400 \times 100}{25,255} = 1.58$$

จากการคำนวณโดยใช้อัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.58 ต่อกลุ่มประชากรในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ได้
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากประชากร 25,255 คน

2. กำหนดจำนวนคนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยว
สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยว
น้ำตกห้วยจันทร์ และชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนเกษตรเงาะ-ทุเรียน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ
แบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยคิดร้อยละ 1.58 ของแต่ละชุมชนแหล่งท่องเที่ยว ได้
กลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างของประชากร

ประชากร	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
1. ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ตำบลหนองครก อำเภอเมือง	5,876	93
2. ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่	7,363	117
3. ตำบลสระกำแพงใหญ่ อำเภออุทุมพรพิสัย		
4. ชุมชนแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกห้วยจันทร์ ตำบลห้วยจันทร์ อำเภอขุนหาญ	3,982	63
5. ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนเกษตรเงาะ-ทุเรียน ตำบลตระกาจ อำเภอกันทรลักษ์	8,034	127
รวม	25,255	400

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง
จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น และจิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ และ 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ องค์ประกอบด้านการใช้ องค์ประกอบด้านการถือเป็นหน้าที่ และองค์ประกอบด้านการเคารพสิทธิ และมี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ การดูแลรักษาของส่วนรวม การรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดทะนุถนอม การทำตามหน้าที่ การรับอาสา การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง และการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องของจิตสาธารณะ และปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น และจิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัดเกี่ยวกับจิตสาธารณะของคนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่งในจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวเขื่อนน้ำอ้น ห้วยจันทร์ และชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนเกษตรเงาะ-ทุเรียน มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นใหม่ โดยดัดแปลงคำถามจากการนำเอารายละเอียดของพฤติกรรมจิตสาธารณะ จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับความตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคม ต้องการเข้าไปแก้วิกฤตการณ์ โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนเองสามารถร่วมแก้ไขปัญหาคือ และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาพร้อมกับคนในสังคม การกระทำที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติด้วยการเอาใจใส่ดูแลเป็นธุระ และเข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากการที่บุคคลหลีกเลี่ยงการใช้หรือกระทำที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม มุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวม การวัดจิตสาธารณะของคนในชุมชน ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ เป็นข้อคำถามทางบวก 10 ข้อ และข้อคำถามเชิงลบ 10 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนในแบบวัดนี้มีทั้งข้อคำถามทางบวกและทางลบ การให้คะแนนทางบวกคือ 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ และให้คะแนน

กลับกันในข้อคำถามเชิงลบ คนที่ได้คะแนนสูง แสดงว่ามีจิตสภาวะมากกว่าคนที่ได้คะแนนต่ำ

ตอนที่ 3 แบบวัดปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นใหม่โดยดัดแปลงคำถามจากการนำเอารายละเอียดของปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับจิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น และจิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจิตสภาวะของคนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อแก้ไขตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และให้ข้อเสนอแนะในเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของจิตสภาวะ ตามวิธีการของโรวินลลี และ แฮมเบลิตัน (Rovinelli and Humbleton อ้างอิงจาก อ้อมใจ วงษ์มณฑา, 2552, หน้า 49) โดยข้อใดที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจะเลือกไว้ใช้ และนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุง แบบสอบถามให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับชุมชนแหล่งท่องเที่ยววัดพระธาตุเรืองรอง อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งไม่ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามมาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

5.1 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient of Alpha) ของครอนบัค (Cronbach, 1990, p. 204) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95 แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปใช้ได้จริงได้

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์มากที่สุด แล้วนำไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ คำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตามตัวเลือกที่กำหนดเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามพฤติกรรมจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดศรีสะเกษทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกห้วยจันทร์ และชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนเกษตรเงาะทุเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ท (Likert Scale อ้างอิงใน ชิดชนก เจริญ, 2539, 163-164) จำนวน 20 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ การใช้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งจะมีเกณฑ์การให้คะแนนในลักษณะทั้งเชิงบวก (นิมาน) และ เชิงลบ (นิเสธ) ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงบวก (นิมาน) ให้คะแนน ดังนี้

1. ทำเป็นประจำ ให้คะแนน 5 คะแนน
2. บ่อยครั้ง ให้คะแนน 4 คะแนน
3. บางครั้ง ให้คะแนน 3 คะแนน
4. แทบจะไม่เคย ให้คะแนน 2 คะแนน
5. ไม่เคย ให้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงลบ (นิเสธ) ให้คะแนน ดังนี้

1. ทำเป็นประจำ ให้คะแนน 1 คะแนน
2. บ่อยครั้ง ให้คะแนน 2 คะแนน
3. บางครั้ง ให้คะแนน 3 คะแนน
4. แทบจะไม่เคย ให้คะแนน 4 คะแนน
5. ไม่เคย ให้คะแนน 5 คะแนน

ตอนที่ 3 สอบถามปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของชุมชนฯ โดยสอบถามเกี่ยวกับจิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น และจิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม ประกอบด้วย ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ

1. จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง จำนวน 10 ข้อ
2. จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น จำนวน 10 ข้อ
3. จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม จำนวน 10 ข้อ

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งจะมีเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นจำนวน 5 ข้อ (เรียบ นมรักษ์, 2552, หน้า 117) มีความหมายของระดับคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง เมื่อท่านพิจารณาข้อความแล้ว เห็นด้วยว่าปัจจัยนั้นส่งผลต่อจิตสาธารณะจริงมากที่สุด

4 หมายถึง เมื่อท่านพิจารณาข้อความแล้ว เห็นด้วยว่าปัจจัยนั้นส่งผลต่อจิตสาธารณะจริงมาก

3 หมายถึง เมื่อท่านพิจารณาข้อความแล้ว เห็นด้วยว่าปัจจัยนั้นส่งผลต่อจิตสาธารณะจริง

2 หมายถึง เมื่อท่านพิจารณาข้อความแล้ว เห็นด้วยว่าปัจจัยนั้นส่งผลต่อจิตสาธารณะค่อนข้างจริง

1 หมายถึง เมื่อท่านพิจารณาข้อความแล้ว เห็นด้วยว่าปัจจัยนั้นส่งผลต่อจิตสาธารณะไม่จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูล (Source of Data) ของการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ดังนี้

1.1 หนังสือทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 เอกสารเผยแพร่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1.3 จุลสาร วารสารต่างๆ

1.4 ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่งในจังหวัดศรีสะเกษ โดยแบ่งเป็น ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จำนวน 93 คน ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่ จำนวน 117 คน ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกห้วยจันทร์ จำนวน 63 คน และชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนเกษตรเงาะ-ทุเรียน จำนวน 127 คน โดยวิธีแจกแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2554

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนไว้ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นภาพรวมและรายด้านเพื่อต้องการทราบระดับของพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยภาพรวมและรายด้าน แล้วนำไปแปลผลโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของ วัน เดชพิชัย (2532, หน้า 11) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วงๆ มีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	พฤติกรรมจิตสาธารณะแสดงออกในระดับ
ระหว่าง 4.51-5.00	มากที่สุด
ระหว่าง 3.51-4.50	มาก
ระหว่าง 2.51-3.50	ปานกลาง
ระหว่าง 1.51-2.50	น้อย
ระหว่าง 1.00-1.50	น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางและคำบรรยาย เกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีปัจจัยสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน กำหนดเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของฮิงเก้น (Hinkle, Wiersma and Jurs, 1982, p. 110) ดังนี้

ค่าความสัมพันธ์ทางบวก (ทางลบ)	อยู่ในระดับ
0.90 ถึง 1.00 (-0.90 ถึง -1.00)	สูงมาก
0.70 ถึง 0.90 (-0.70 ถึง -0.90)	สูง
0.50 ถึง 0.70 (-0.50 ถึง -0.70)	ปานกลาง
0.30 ถึง 0.50 (-0.30 ถึง -0.50)	ต่ำ
0.00 ถึง 0.30 (-0.00 ถึง -0.30)	ต่ำมาก

4. พยากรณ์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ โดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาตัวพยากรณ์ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางและคำบรรยาย

สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2550, หน้า 314)

2. หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Coefficient) เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ระเบียบวิธีวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งมีคำถามเพื่อการวิจัย ดังนี้

คำถามวิจัย แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ ควรเป็นอย่างไร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ในการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามจุดมุ่งหมายหรือการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) วิธีการสุ่มตัวอย่างวิธีนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยที่จะเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายหรือประเด็นคำถามจากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยจะคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่อยู่ในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่งในจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวปราสาทหินวัดสระกำแพงใหญ่ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกห้วยจันทร์ และชุมชนแหล่งท่องเที่ยวสวนเกษตรเจาะ-ทุเรียน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการครู ทหารและตำรวจในตำบลของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน

2. ภาคเอกชน ได้แก่ เจ้าของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว โรงแรม ขนส่ง และร้านอาหาร ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน

ประเด็นในการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดประเด็นในการศึกษา ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมเกี่ยวกับจิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง

2. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมเกี่ยวกับจิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น

3. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมเกี่ยวกับจิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม

4. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ

4.1 องค์ประกอบด้านการใช้

4.1.1 การดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติที่เป็นของส่วนรวม

4.1.2 ลักษณะของการใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด ทะนุถนอม

4.2 องค์ประกอบด้านการถือเป็นหน้าที่

4.2.1 การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด โดยถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมใน

การดูแล

4.2.2 การรับอาสาที่จะทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

4.3 องค์ประกอบด้านการเคารพสิทธิ

4.3.1 ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

4.3.2 แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นักวิจัยและนักวิจัยผู้ช่วยเป็นเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้เครื่องมือบันทึกเสียงและกล้องถ่ายรูปเป็นเครื่องมือช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์ตามแนวคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม คือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่งในจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด โดยที่ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล (In-depth interview) ซึ่งคำถามจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมและพฤติกรรมด้าน จิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัย

สภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีรายละเอียดแนวคำถามดังนี้

1.1 แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยว ควรเป็นอย่างไร

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารต่างๆ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้าง เครื่องมือในการวิจัย

2. การกำหนดโครงสร้างเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหาตามกรอบแนวความคิด

3. การสร้างเครื่องมือ

4. การนำคำถามที่ตั้งไว้นำให้อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ถูกต้องตามเนื้อหาและทำการปรับปรุงแก้ไขหากเกิดข้อผิดพลาด

5. การปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดข้อผิดพลาดของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือโดยการหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ (Content Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้โดยผู้เชี่ยวชาญ ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำชุดคำถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของเครื่องมือโดยนำชุดคำถามไปทดสอบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับกลุ่มแม่บ้านจำนวน 10 คน ที่มีลักษณะสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อทดสอบความคงที่ของคำตอบที่ได้ ผลพบว่า ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกันในคำตอบและข้อคำถาม ผู้ตอบคำถามมีความเข้าใจในคำถามได้ตรงกับความหมายและเนื้อหาที่ผู้วิจัยตั้งใจไว้ และทดสอบภาษาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ซึ่งไม่พบปัญหาในการตอบคำถาม แสดงว่าแบบสัมภาษณ์นี้มีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้จริงได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมและพฤติกรรมจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยว ผู้ศึกษามีวิธีวิจัย ดังนี้

ทำหนังสือแนะนำตัวของผู้วิจัยขอความร่วมมือในการขอสัมภาษณ์ จากมหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์วิทยบริการกรุงเทพมหานคร ไปยังชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสัมภาษณ์แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนในการให้สัมภาษณ์

จากนั้นดำเนินการนำข้อสัมภาษณ์ไปยังชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ ดำเนินการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนในเขตชุมชนแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยวิธีการ

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Methodology)

2. การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ตามแนวคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม คือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนในชุมชนฯ โดยการสัมภาษณ์แต่ละกลุ่มครอบคลุมเนื้อหาในการตอบจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 3 โดยมีรายละเอียดแนวคำถาม ดังนี้

“แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ ควรเป็นอย่างไร?”

3. การจัดบันทึกข้อมูล

ระยะเวลาการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวฯ เป็นระยะเวลา 1 เดือน (พฤศจิกายน 2554) จากนั้นจึงค่อยๆ ถอนตัวออกมาจากชุมชน ยังคงมีการติดต่อและเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนอยู่บ้าง จนถึงวันสิ้นสุดโครงการ (กุมภาพันธ์ 2555)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ด้วยการจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากข้อสัมภาษณ์ การถอดเทป แยกตามประเด็น (ตามจุดมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 3) และแหล่งข้อมูล (ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชน) หลังจากนั้น จึงวิเคราะห์และประเมินความหมายของข้อมูลนั้น ตามกรอบบริบทของแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังประเด็นการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

1. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมเกี่ยวกับจิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง

2. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมเกี่ยวกับจิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น

3. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมเกี่ยวกับจิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม

4. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ